

از کتاب بوپ

کتاب مدرسه هنگام تعمیر

مدرسه چهار باغ اصفهان

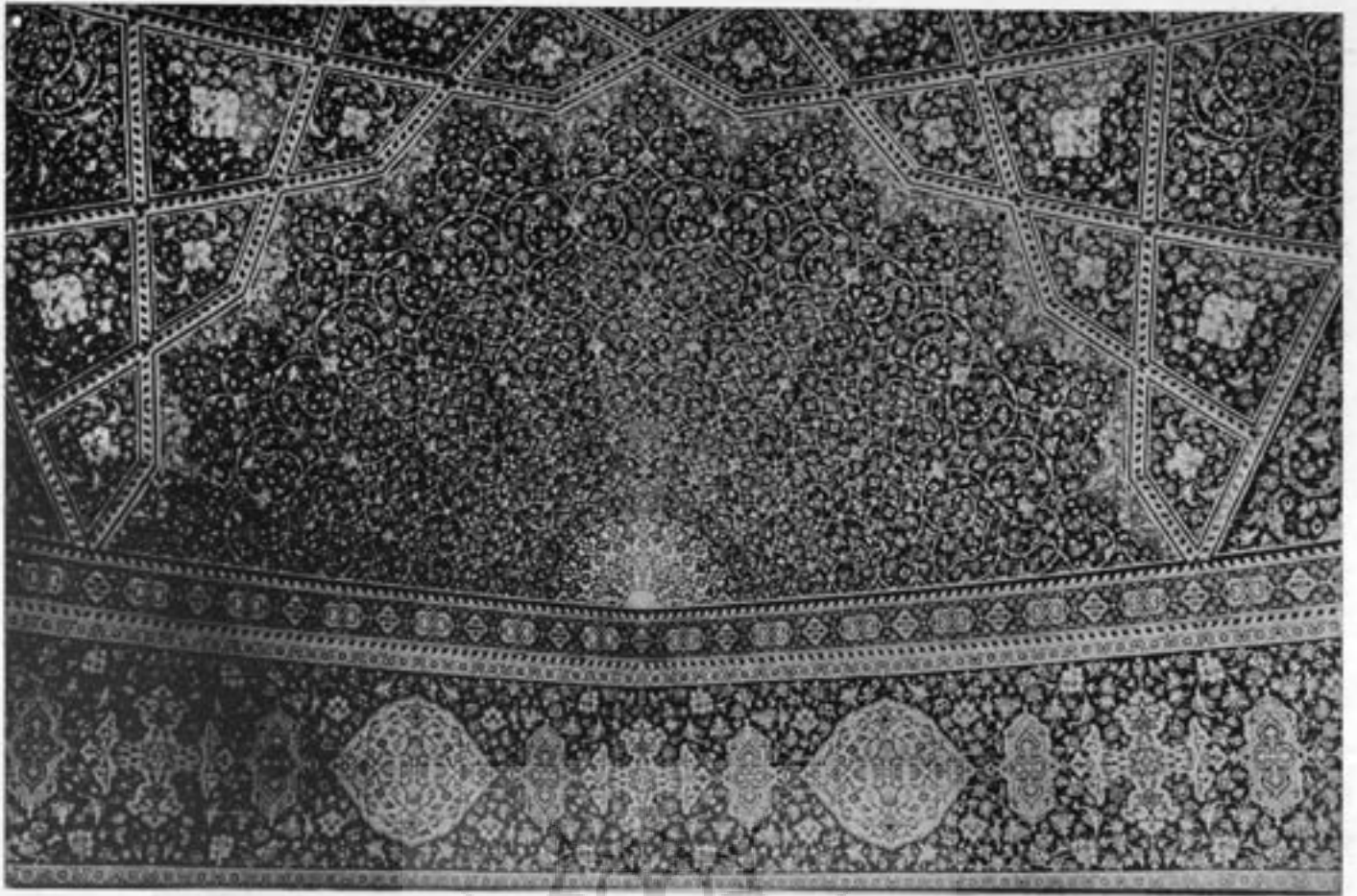
خیابان موازی تشکیل می‌گردد. قسمت میانی برای گردش پیادگان و دو خیابان طرفین را که اسفالت سازی شده برای حرکت وسایل رانندگی تخصیص داده‌اند. خیابان چهار باغ در قسمت جنوب به بل تاریخی اللهوردیخان یاسی و سه بل منتهی می‌گردد و در تمام کناره های آن درختان چنار که سال از دوره صفویه و معاصر کاشته شده است.

مدرسه چهار باغ آخرین بنای قشنگه دوره صفوی است که در عهد سلطنت حسین بنا گردیده است و با آنکه مسجد و کیل شیراز و مساجد شاه و سپهسالار تهران بزرگتر و بعد از او ساخته شده با اینحال نفاست صنعتی و روح زنده آنرا ندارند. در وسط خیابان چهار باغ و در طرف مشرق سردر بلند و پوشیده از کاشی مفرق با سکوهای مرمری وجود دارد که بیننده را جلب و بداخل مدرسه میکشاند. در مدرسه از چوب سرو ساخته شده و بر روی تمام آن پوششی از قره کشیده‌اند. آیات قرآن و اشعار فارسی را عبداللطیف بیریزی با خطوط برجسته

موقع جغرافیایی و مزایای طبیعی اصفهان شاه عباس اول را بر آن داشت تا پابستخت را بدین شهر منتقل سازد ولی قبل از انتقال تصمیم با آبادانی آنجا گرفت و چون زمین بزرگ و مسطحی در جنوب غربی شهر و در کنار زاینده رود باقیمانده بود پادشاه صفوی ساختمانهای نوین را در این بخش آغاز کرد.

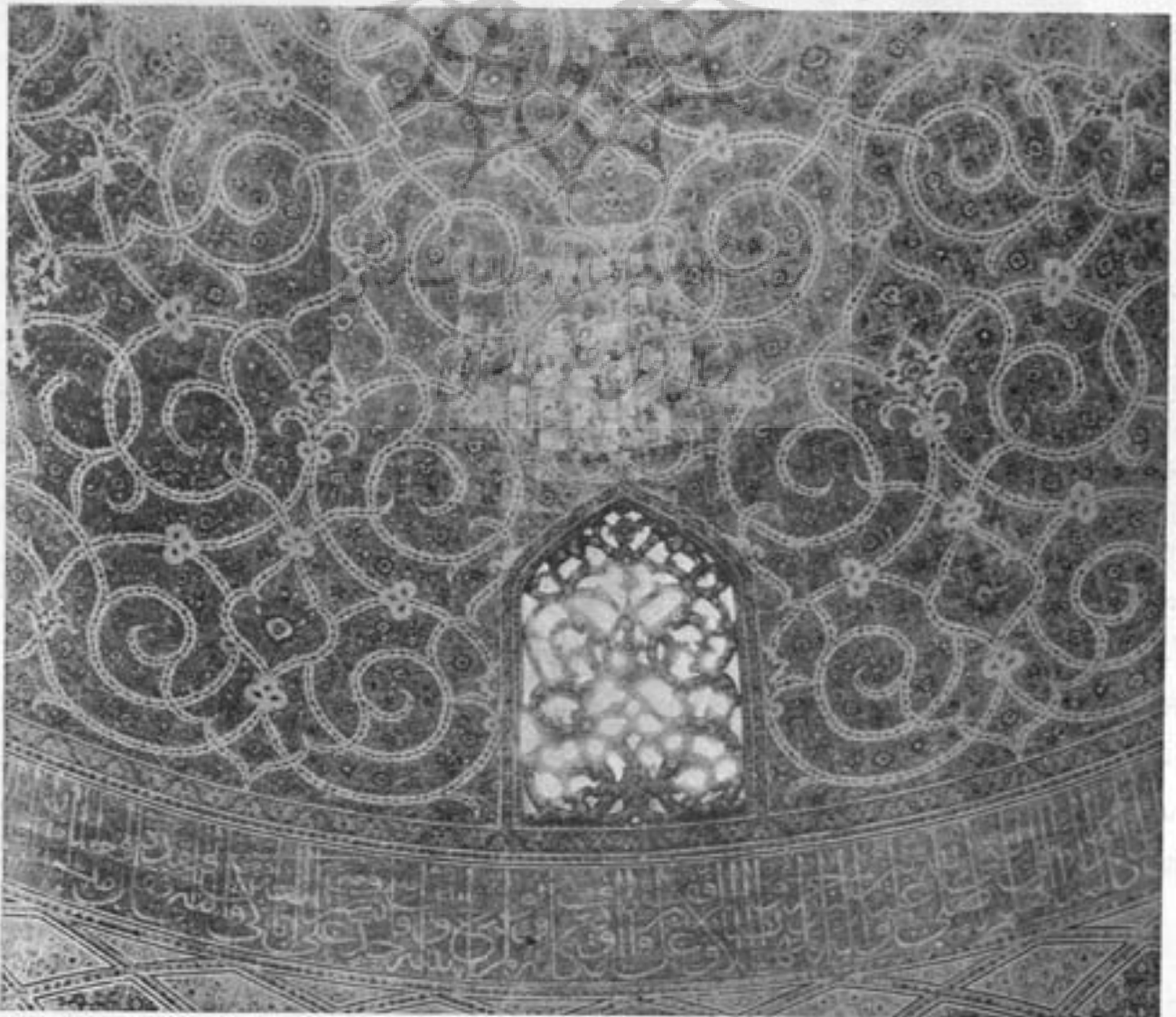
بدین ترتیب از اواخر سال ۱۰۰۵ هجری خیابان چهار باغ را طرح انداختند امراء دولت نیز با آبادانی اطراف آن پرداخته هر کدام باغ و عمارتی در اطراف چهار باغ پادشاه بوجود آوردند.

خیابان چهار باغ از کوه صفه شروع و تا چهار راه فعلی دروازه دولت ادامه داشت. درختان کهنسال چنار، فواره ها و حوضهای قشنگه آن زیبایی خاصی بیابستخت بخشیده بود تا آنجا که پیرلوتی چهار باغ را قشنگترین خیابان آسیا و دلاواله جهانگرد مشهور ایتالیایی قشنگترین خیابان عالم گفته اند. امروز نیز چهار باغ از قشنگترین خیابانهای کشور است و از سه رشته

عکاسی م از بزرگسنگلو

گوشه ای از سقف

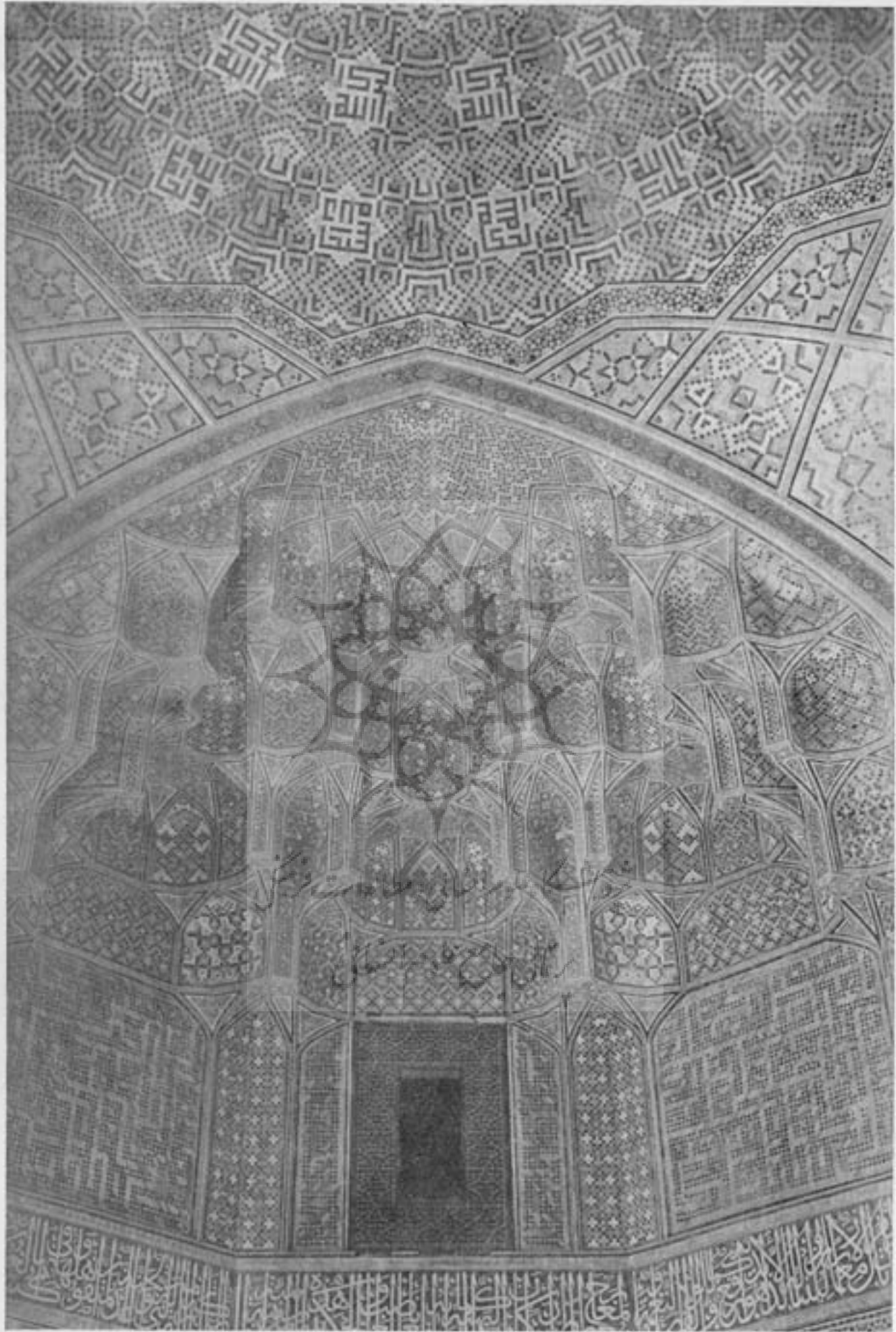

از کتاب پوپ

نقوش کاظمی سقف

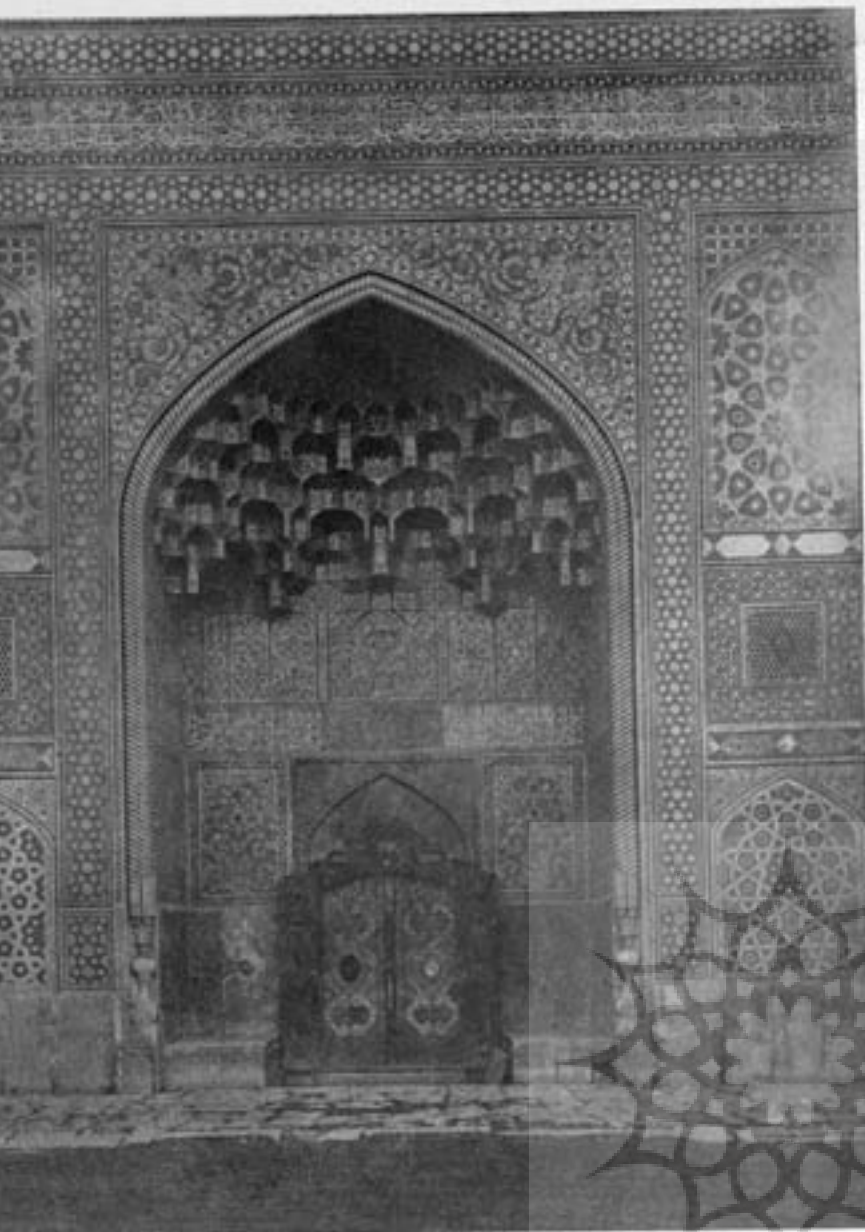
پرویش کاؤ علوم انسانی و مطالعات فرہنگی
پرتال جامع علوم انسانی

کتابخانه ملی ایران
 مرکز اسناد و کتابخانه ملی
 تهران

از کتاب یوب

گوشه‌ای از سقف

نمای کتبه و ایوان جنوبی

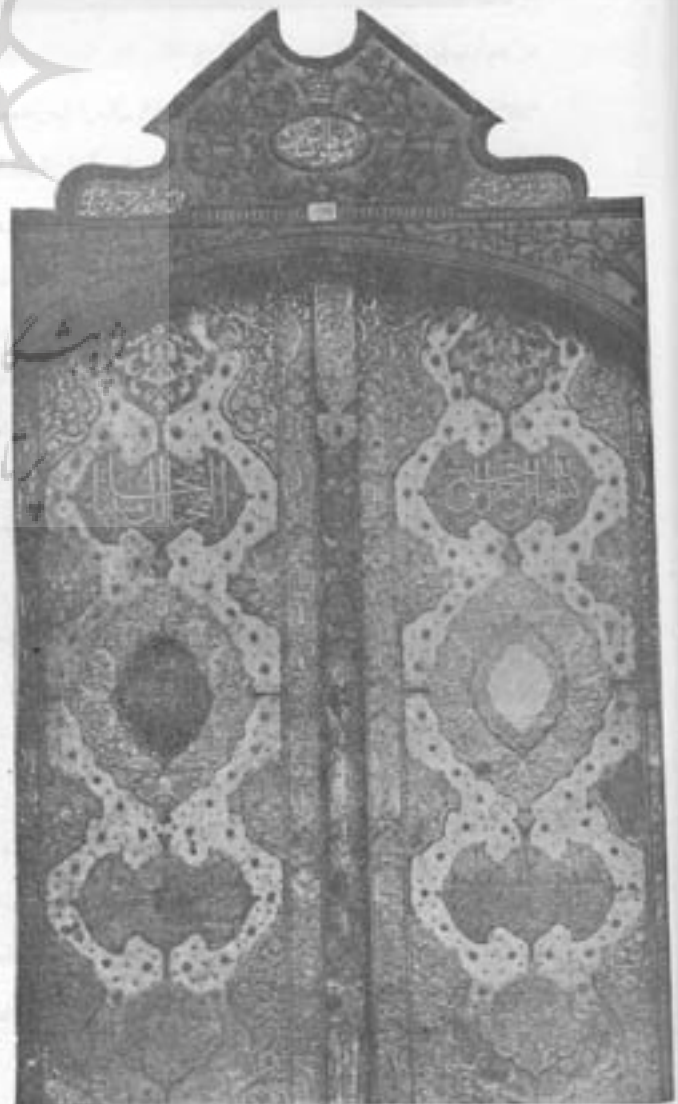
سر در مدرسه چهار باغ

تستعلیق از تقریر که زوی آن طلاکاری شده بر روی در نصب کرده است .
در دو گوشه بالای در مدرسه دو قطعه کاشی مفرق لاجوردی رنگ کار

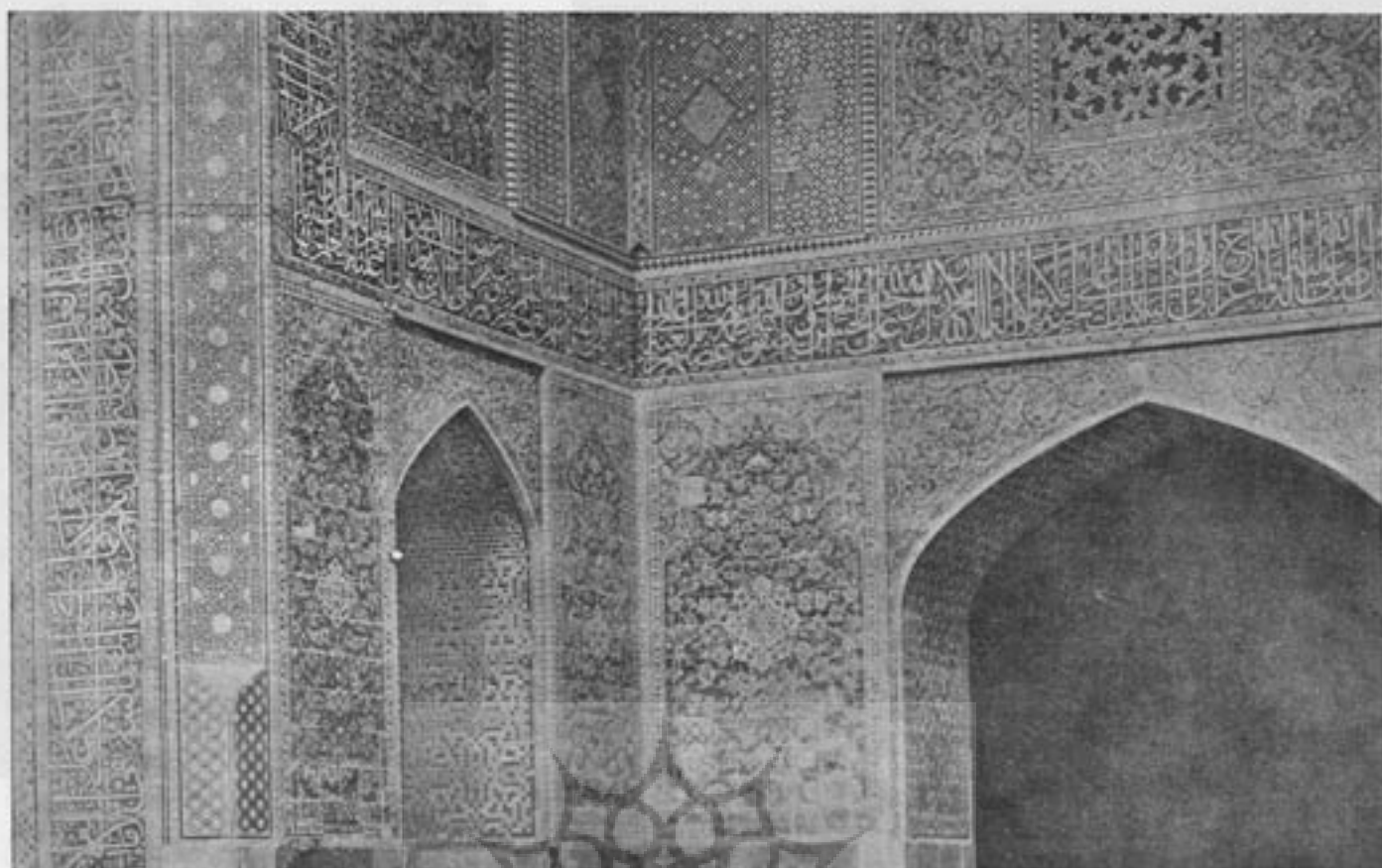
گذارده اند و در بالای آنها کتیبه فتنگی از کاشی مفرق و بخط عبد الرحیم
جزایری وجود دارد که نام سلطان حسین را در وسط نوشته و در بالای آن
طاووسی از کاشی مفرق نصب گردیده است . مقرنسهای مفرق ایوان سه ردیف
کاشی بیخ فیروزه‌ای رنگ که بر دور هلال سردر نصب شده و پایه‌های آن بر روی
دو کلدان مرمر قرار دارد بر فتنگی سردر مدرسه بسی افزوده است .

در داخل دالان کاشیهای مفرق درشت نصب شده و بوسیله طاق بیم کتبدی
شکل آنرا پوشانده اند . پوشش طاق کتبد را از آجر کاشی زرد رنگ که با
کاشی فیروزه‌ای بند کاشی شده انجام داده‌اند بعلاوه سنک آب فتنگی در وسط
دالان قرار دارد که قسمتهای خارجی آن با خطوط تستعلیق مهدی حسینی
تزئین شده است .

در داخل مدرسه سمت و شش اطباق دیده میشود که برای زندگی
دانشجویان علوم دینی ساخته شده بوده و قسمت خارجی آنها را با کاشیهای
لاجوردی رنگ پوشانده اند .

در مدرسه چهار باغ

ایوان شمالی

از کتاب بوب

دو کتیبه بخط محمدرضا ازسال ۱۱۱۹ دیده میشود ودر پائین آن کاشیهای لاجوردی رنگ با نقوش اسلیمی صحن مدرسه را زینت داده است.

ایوان شمالی را از کاشیهای مغزق درشت و خوش رنگ پوشانده اند. کتیبه ای بخط محمد ابن حسن امامی اسفغانی ازسال ۱۱۱۹ در پیشانی ایوان دیده میشود که سال ختم بنای این قسمت را معین میسازد.

مدرسه چهارباغ آزدلان و ایوان شمالی بوسیله درب بزرگی که کلیه سردرب آن از کاشی لاجوردی پررنگ و مغزق پوشانده شده بقسمتی از بازار بلند سابق اسفغان متصل میگردد. در بالای درب کتیبه منازعی بخط عبدالرحیم جزایری ازسال ۱۱۲۱ هجری دیده میشود که نام سلطان حسین را با کاشی مغزق زرد رنگ درمیان نوشته است.

مدرسه چهارباغ اسفغان در سد سال اخیر و مانند تمام بناهای تاریخی آن شهر سدمات و آسیب فراوان دید ولی دو خوشبختی بزرگ از او دوری بجستند موقوفات فراوان داشت و تعمیرات آن زودتر از تمام بناهای اسفغان آغاز و انجام گشت.

وزارت فرهنگ نیز با کمادن مامورین مخصوص در نگاهداری و تعمیر آن مجاهدت کامل نموده و برای حفظ آبادانی و مراقبت تام آنجا را یکی از دبیرستانهای اسفغان اختصاص داده و این نمونه عالی فوق و هنر را یکی از مراکز آموزشی و پرورش جوانان ساخته است.

نضال آفرین

هر بزرگی پهنای ۶/۵ متر و بدرازی ۶۲ متر در وسط مدرسه جاری است که قسمتی از آب زاینده رود همیشه از آن میگذرد.

در اینجا نیز معماران مدرسه چهارباغ منتهای ذوق و هنر مندی را مانند معماران مسجد شاه در کتبد و ایوان جنوبی مدرسه بکار بردند. طرز رنگ آمیزی و شکل نقوش ایوان جنوب مدرسه مخصوصاً کاشیهای حنائی رنگ ایوان بسیار جذاب و روح بخش است.

در خارج ایوان جنوبی کتیبه ای بخط عبد الرحیم ازسال ۱۱۱۲ هجری نصب گردیده است. مغزق های ظریف دو طاق شرقی و غربی و دو قطعه راهرو به شبستان که با ظرافت و دقت بیشتری ساخته شده و کتیبه قشنگ دیگرگی بخط عبدالرحیم که در پیشانی ایوان نصب کرده اند ایوان جنوبی مدرسه را بسیار دلپسند ساخته است.

بدنه دیوار شبستان جنوبی بهشت قسمت تقسیم شده و روی تمام آنها را با کاشیهای لاجوردی رنگ پوشانده اند.

کاشی های سقف کتبد نیز جلب توجه میکند: نقوش اسلیمی سفید بر زمینه لاجوردی و تزیین طلائی رنگ با نقشهای کوچک توسط سقف داخل کتبد مدرسه را مانند سقف کتبد های مسجد شیخ لطف الله و مسجد شامزینا و باروح ساخته است. در مشرق مدرسه ایوان کوچکی با ازاره های مرمری شفاف وجود دارد که از کاشیهای مغزق چهار گوش پوشانده شده است. در داخل و خارج ایوان